



GENÇ BAKIŞ

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi öğrencileri yazıyor



Merve Işıl KAYA
TOBB ETÜ
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü
4. Sınıf Öğrencisi



Etik birey, etik lider, ideal toplum

Sanayi Devrimi'nin etkisiyle ticaretin yaygınlaşarak uluslararası sınırların kalkması etik kavramının dünya gündemine girmesini zorunlu kıldı. En az 2 bin 500 senelik bir geçmişe sahip olan etik kavramının, ilk olarak Aristoteles tarafından bir felsefe dalı olarak kabul edildiği görülüyor.

Ne yazık ki günümüzde ahlak ve etik olguları birbirinin yerine kullanılıyor. En basit tanımıyla ahlak, çoğunluk tarafından kabul edilen ve doğru olduğu hissedilen değerler bütünüdür; etik,

yanlış doğrudan ayırabilmek için ahlak kavramının doğasını anlamaya çalışan bir felsefe dalıdır. Etik ilkelere ahlaki boyutta incelenirken, ahlak, etiğin sadece araştırma konusu olur. Ahlaki değerler toplumdan topluma değişebilirken etik değerler evrenseldir.

Yüzyıllar boyunca düşünürler ve dinsel öğretiler bizlere ahlaki değerlere uygun ölçütlerin, davranış kurallarının neler olması gerektiğini aktarmaya çalıştı. Bireysel ve toplumsal ilişkilerin temellerinin oluşturulmasının sağlanması yani Hasan Âli Yücel'in kitabının da konusu olan "İyi Vatandaş, İyi İnsan" ancak etik kodların uygulanmasıyla mümkün olur.

Etik davranışlar sergileyen bireyler ve bu bireyler arasında ortaya çıkan liderlerin etik standartlar doğrultusunda tavır sergilemeleri, ideal toplumların olmazsa olmazıdır. Birbirleriyle bu kadar yakın ilişki içinde olan durum, aklı "Etik liderin özellikleri neler olmalıdır?" sorusunu getiriyor.

11. yüzyıl Karahanlı Uygur Türklerinden Yusuf Has Hacib, Kutadgu Bilig adlı eserinde etik liderin sahip olması gereken özellikleri net bir biçimde ortaya koyuyor. Hacib'e göre etik lider; doğru sözlü, dürüst, seçkin, iyi tabiatlı, adil, haya ve takva sahibi, cesaretli, sabır ve sükunetli, alçak gönüllü, ılımlı, cömert, fesat ve kötü alışkanlık sahibi olmayan, doğru kuralları koyan, zulmetmeyen, hizmette bulunanları ödüllendiren ve etik değerlere sahip olma özelliklerini taşıyor. Günümüz bilim insanlarının yaptığı etik liderlik tanımları, Yusuf Has Hacib'in yüzyıllar önceki düşüncelerini destekler nitelikte.

ETİK LİDERLİKTE TUTARLILIK

Etik liderlerin kişisel ve mesleki yaşamlarında da etik konusunda tutarlı olması ve süreklilik sağlama- sı önemlidir. Çalışanlarına veya kendisine bağlı olan





kişilere değer verme, işin her aşamasında inisiyatif kullanma yetkisi verebilme, düşüncelerine ilgi gösterme, söz hakkı verme, teşvik edici yaklaşım sergileme, muhalefet mekanizmasını oluşturma, en iyi personeli bularak onu yetiştirme, iletişime açık olma, kişisel egodan sıyrılıp ekip başarısına odaklanma, kendi çıkarları yerine toplumun çıkarlarını düşünerek hareket edebilme etik liderin karakteristik özelliklerinin bir kısmı.

Etik standartları lider oluşturur, dile getirir, anlaşılmasını sağlar, uygulama konusunda destekler, bu konuda takipçilerini sorumlu tutar ve etik davranışlarıyla takipçileri için aynı zamanda rol model teşkil eder.

Etik liderin karar alma sürecinde etik değerlere bağlı kalması, kararların sonuçlarını etik açıdan sorgulaması ve kararların uzun dönem etkilerini değerlendirmesi gerekir. Kurumsal gelişmede de süreklilik sağlanması için çaba gösteren etik lider, etik davranışlara sahip çalışanların yapılarına dâhil olmasına da öncelik tanır.

Liderlerin etik kodlara bağlı kalması aynı zamanda itibarlarını da yönetmelerinde etkin rol oynar. Etik değerlere bağlı liderler, kurumlar, işletmeler toplumun saygısını ve güvenini kazanırken kriz durumlarından en az zararlı, en kısa sürede çıkabilir. Kurumların tek sermayesi olan bireylerin itibar kavramı ise etik ilkelere uyan kişiler/kurumlar açısından itibarlarını oluşturan yapbozun en önemli parçasıdır.



TOPLUMLARIN POZİTİF DEĞİŞİMİ İÇİN ETİK LİDERLİK

21-22 Eylül 2012 tarihlerinde TOBB ve TÜROMOB tarafından düzenlenen I. Uluslararası İş Etiği Kongresi'nde iş etiğinin tüm boyutları, etkileri ve paydaşları nezdindeki durumunun devlet-özel sektör-akademik dünya ekseninde ele alınması, etik bireylerden oluşan etik toplum için atılan önemli adımlardan biri olma niteliği taşıyor.

Bununla birlikte 17-19 Ekim 2012 tarihlerinde İtibar Yönetimi Enstitüsü tarafından Cumhurbaşkanlığı himayesinde gerçekleştirilecek olan Uluslararası İtibar Yönetimi Konferansı'nda yer alacak "Etik ve İtibar Yönetimi" oturumunun etik konusundaki farkındalığın artmasına katkı sağlayacağına inanıyorum. Konferans hakkında ayrıntılı bilgiye <http://www.reputati-onconference.org/> adresinden ulaşılabilir.

Kurumlarla işletmelerin paydaşlarına, doğaya, çevreye ve devlete karşı etik sorumlulukları bulunur. Bu sorumluluklar etik liderler, etik yöneticiler aracılığıyla yerine getirilir. Net bir şekilde görülmektedir ki etik liderler toplumları pozitif değişime yönlentmede önemli rol oynar. Etik liderlerin çoğalması ise başta aile olmak üzere okul ve çevrede etik kodların oluşturulması ve uygulanmasıyla mümkündür.

Etik liderler toplumları pozitif değişime yönlentmede önemli rol oynar. Etik liderlerin çoğalması ise başta aile olmak üzere okul ve çevrede etik kodların oluşturulması ve uygulanmasıyla mümkündür.